

Jönköpings kommun
charlotte.olsson@jonkoping.se

2023-05-26

1 (7)

Dnr-2022:3928

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Torps skola i Jönköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Torps skola. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 21 december 2022, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Torps skola senast den 21 juni 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Jönköpings kommun har inkommit med en sådan redovisning den 16 maj 2023.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolans förebyggande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde

- Utveckla skolans främjande arbete så att det inkluderar nätet.

Av huvudmannens redovisning av åtgärder framgår att skolans främjande arbete har utvecklats så att det nu även inkluderar elevernas trygghet på nätet. Skolan har startat en arbetsgrupp som påbörjat både ett arbete på kort och på lång sikt. Till exempel har personalen fått kompetensutveckling genom både föreläsningar och kortare utbildningstillfällen under våren 2023 och fler utbildningstillfällen är inplanerade. Gruppen sammanställer material för personalen att använda med eleverna i undervisningen.

Av redovisningen framgår också att skolan aktivt har arbetat med att medvetandegöra vikten av att samtala om elevernas aktiviteter på nätet, vilket uppges ha gett mycket bra samtal mellan personal och elever. Vårdnadshavare har inkluderats i arbetet genom att de får information om ungas nätanvändning. Skolan har också formulerat en långsiktig plan för undervisningen som inkluderar frågor om nätet ur olika perspektiv. Skolan har som mål att arbeta med *Säker på nätet* under läsåret 2023/24. I planeringen ligger också att skolsköterska och kurator ska involvera nätvanor i sitt arbete med elevgrupper om hälsa.

Det framkommer av redovisningen att personalens medvetenhet och kunskap om elevernas tillvaro på nätet har utvecklats eftersom ungas användning av nätet lyfts regelbundet på olika möten. Även kompetensutveckling och samtal med eleverna i vardagen har bidragit till ett ökat intresset hos personalen och att klimatet på skolan därmed blivit bättre. Som resultat av detta förväntar sig skolan att eleverna blir tryggare med att prata med vuxna om händelser på nätet.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

- Utveckla skolans förebyggande arbete så att det omfattar även elevers upplevelser av kränkningar på nätet.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolans trygghetsenkät har utvecklats av Trygghetsteamet i samråd med elevrådsrepresentanter och innehåller nu även frågor om elevernas nätanvändande. Den genomförs varje termin, mars och oktober med första gången i mars 2023. Det pågår också ett arbete med att ta fram rutiner för personal vid hantering av kränkningar på nätet. Enligt redovisningen har ökad kunskap och medvetenhet hos personal om elevernas erfarenheter och eventuella utsatthet på nätet, samt tydliga rutiner för arbetet, gett dem en trygghet i hanteringen av detta.

Vidare visar redovisningen att planerade aktiviteter är bland annat en årlig enkät till årskurs 4-6 *Att vara på nätet* som ska ligga till grund för samtal och utbildning i klasserna och nätfrågor kommer vara en punkt på dagordningen på föräldramöten.

De effekter som skolan förväntar sig är att eleverna är trygga att berätta om det som sker på nätet och att lärarna har fått kunskap för att lyssna och stötta. De ser också att arbetet har lett till ökat samarbete med vårdnadshavare om det som händer på nätet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ana-Maria Koci Spång.

I handläggningen av ärendet har även Ulrika Sutorius, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Skolors arbete för en trygg miljö på nätet fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/arbetsomraden/trygghet-pa-netet/)

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸

Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.